

بسم الله الرحمن الرحيم

نکاتی در مورد نقد آقای عبدالرحیم ملازاده

نقدی که آقای عبدالرحیم ملازاده بر تحلیل اخیر سماء (وهابیت و علل خصومت با آن در ایران) نوشته است، توضیحاتی را میطلبد که ذیلاً عرض میشود. قبل از هر چیز باید گفت که سعی شده این تحلیل، مانند سایر مطالب و تحلیلات، علمی و واقعی باشد و در روشن سازی موارد بررسی شده مؤثر واقع شود. و بدین خاطر روی هر اصطلاح و جمله آن حساب و کتاب باز شده و در بکارگیری آنها و برد مفاهیم دقت شده است. اما باز بدیهی است که این تحلیل و دیگر تحلیلات سماء وحی نیستند!!، و با بررسی آنها نقاط نقد و اشکال در آنها پیدا میشود. مهم، روح و پیام یک تحلیل و نوشته است، و در تحلیلات و نوشته های سماء اصل بر روح و پیام توحیدی و اجتهادی و آزادیخواهانه قرار داده شده است، که ان شاء الله در راه برآورد کردن این اهداف مفید و مؤثر خواهند بود.

نکته دیگر اینست که در این تحلیل، منظور از اهل حدیث، کل خطوط اهل حدیث است، و در تحلیل هم ذکر شده که خط ابن تیمه و محمد بن عبد الوهاب تنها خطی از خطوط اهل حدیث است. و باید دانست که در این تحلیل، کتب حدیث تنها در صحاح سته خلاصه نشده اند، بلکه عبارت: از جمله صحاح سته ذکر شده است. ولی کتبی امثال الموطا و مسند احمد بن حنبل و مستدرک نیشابوری، نزد اهل حدیث، از ارزش و بهای کمی برخوردار نیستند. هر چند این مسئله هم قابل قبول است که صحیحین بخاری و مسلم نزد همه در صدر قرار دارند.

اینکه آقای ملازاده گفته اند که اهل حدیث به آیات هم استناد میکنند درست است، و بویژه در کتبشان آیات را در مرحله اول قرار داده و بعد احادیث را ذکر میکنند. اما اینهم واقعی است که پیروان ابن تیمیه و محمد بن عبدالوهاب، در زندگی و حیات عملی، بیشتر به احادیث تکیه میکنند و بیشتر آنها را ذکر

مینمایند . سماء ابداء مدعی نیست که اهل حدیث به قرآن اهمیت نمیدهند، بلکه انتقاد سماء به آنها اینست که حدیث را به پایه قرآن رسانده و مثل قرآن حدیث را وحی میدانند و آنرا قرآن مفصل میخوانند ، مطلبی که بوضوح آقای ملازاده تایید کرده اند ، و میگویند اگر حدیث وحی نیست پس چگونه منبع دوم شریعت است؟! اما فراموش میکنند که پایه سوم و چهارم شریعت نیز نزد اهل سنت وجود دارند و وحی هم نیستند!!، و نیز در مورد منبع اول بودن قرآن ، اگر نزد اهل حدیث قرآن منبع اول است ، نزد شیعه نیز قرآن نظرا منبع اول است . در رابطه با تکفیر شیعه هم بله بعضی از علمای اهل حدیث جهت احتیاط تنها علمای شیعه را و تنها نوع لاعنیه و غالیه آن را تکفیر میکنند ولی عموم اهل حدیث در همه جا به عالم و عوام شیعی اهمیت کمتری میدهند و در میدان مبارزه با رافضیه کسی شرک و کفر را در رؤسای شیعه منحصر نمیکند و نسبت رافضی خطاب به کل شیعه است . رافضی یعنی اهل تشیع ، نه رهبران تشیع ، و نه نوعی از تشیع و ... و انتقاد سماء این نکته مهم است .

در نقد جناب ملازاده نکات زیادی برای بحث وجود دارد . اما به خلاصه نکاتی اکتفا میشود : وحی تشریحی یعنی ما انزل الله ، و ما انزل الله هم منحصر به قرآن است . و به نص قرآن پیامبر دارای علم غیب نیست . و اگر بیاد بیاورید پیامبر و خلفای راشده حتی مخالف کتابت حدیث بودند ، و کتابت حدیث در قرن دوم و سوم شکل جدی بخود گرفت ، و طول زمان ، حدیث را دچار اختلال و نیازمند سعی زیاد و چند عقدی کرد . و این وضع موجب تعدد مصادر حدیث گردید . اگر خلفای راشدین و صحابه نبی مثل اهل حدیث ، حدیث را وحی میدانستند ، مثل قرآن به کتابت و جمع آن همت میگماشتند و آن را به بعد از ۲ الی ۳ قرن بعدی واگذار نمی کردند ، و آیندگان مدعی وحی حدیث ، لا اقل با وحی محفوظی مواجه میشدند!! ، و نیز همه مسلمین بجای مصادر متعدد و مختلف حدیث (صحیح بخاری ، صحیح مسلم ، سنن چهارگانه ، موطا مالک ، مسند احمد و ...) دارای یک مصدر موثق و متفق القول میشدند و از نظر اعتبار هم حدیث یک سطح میداشت و علم الرجال نیز لازم نمی آمد ، مسائلی که در دوره تدوین و برای تدوین حدیث پیش روی محدثین قرار گرفتند .

همچنین آقای ملازاده گفته است که اولین بار است که کسی بگوید حدیث وحی نیست!! ، ما برای نظر ایشان احترام قائل هستیم ، اما میگوییم به غیر از

بخشی از اهل حدیث کسی نمیگوید حدیث وحی است، و به صورت محترمانه باید گفت که این موضع غیر توحیدی است. به غیر از قرآن که وحی منزل و محفوظ و مفهوم است، هیچ نوشته‌ای وحی نیست، و قرآن و سیره نبی و برخورد خلفای راشد و موضع مفسرین و فقهاء مؤید این واقعیت است. در آخر اینکه تحلیل سماء برای دفاع از وهابیت نگاشته نشده، بلکه برای روشنگری و رفع تهمتهای ظالمانه و نیز برای اینکه اثبات شود که آنها بخشی از اهل حدیث اند، نه چیز دیگر، نگاشته شده است، که تهمت زدایی از جریان، خود بزرگترین دفاع است.

به امید توفیق واقعیت و حقیقت، جهت توضیح «نقد و تایید همزمان شخص و جریانی» مطلب مختصر ذیل به خوانندگان هدیه میشود:

نحوه موضعگیری سماء

موضعگیری سماء مبنی بر رفض یا تأیید کلی و عام نیست، بلکه موضعگیری سماء «موضوعی» می باشد و مبنی بر رفض یا تأیید نسبی و موردی است، و سماء در عین حال که همه چیز یک کل و جریان و پدیده را قبول و تأیید نمیکند، همه چیز آن را هم رفض و رد نمی نمایند، و بینش و مواضع موضوعی، پایه روش سماء در رابطه با نظریات و پدیده های مختلف است.

سازمان موحدین آزادیخواه ایران

۵ شعبان ۱۴۲۳ - ۲۰ مهر ۱۳۸۱

متن نقد آقای ملازاده

وهابیت و علل خصومت با آن در ایران
۲۹ رجب ۱۴۲۳ - ۱۴ مهر ۱۳۸۱